

SAMENVATTING

Bodemaantasting is een belangrijke uitdaging op EU- en mondiaal niveau. Veel van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) die in de VN-agenda 2030 zijn opgenomen, verwijzen rechtstreeks (SDG 2, 3, 15) of onrechtstreeks (SDG 6, 11, 13, 14) naar land en bodem. De Europese Commissie heeft in haar voornemen nadruk gelegd op de integratie van de SDG's in het EU-beleid, verder erkent zij de noodzaak van een concrete langetermijnstrategie om vooruitgang te boeken.

SoilCare onderzoekt en bevordert het gebruik van Soil-Improving Cropping Systems (SICS) ter verbetering van de bodemkwaliteit met het oog op positieve effecten op de duurzaamheid en de winstgevendheid. SICS zijn een holistische benadering van bodembeheer, bestaande uit lange gewasrotaties en een 'geïntegreerde' combinatie van inputs en managementtechnieken. Hier wordt besproken hoe SICS bijdragen aan de SDG's en de noodzaak van concrete monitoring en langetermijnplanning ervan.

Mulch en directe boringen

Landschapsmozaïeken

BELEIDSOPTIES

De verwezenlijking van de overgang naar duurzaam landbeheer, met inbegrip van de SDG's, vergt politiek leiderschap. De volgende opties kunnen bijdragen tot een beleidsgestuurde overgang:

- **Duidelijk een methodologie definiëren voor het monitoren van de SDG's - een standaardpak coördineren**
- **Opnemen van richtsnoeren en kwantitatieve doelstellingen op lidstaatniveau om bodemaantasting terug te dringen**
- **Bevorderen van specifieke goede praktijken op regionaal niveau via SICS met een langetermijnvisie**
- **De overgang naar holistische SICS-methoden voor alle landbouwers mogelijk maken via beleidsondersteuning**

SICS
address soil
health threats
and contribute to
SDGs through a
holistic approach
to farming

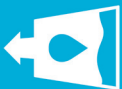

@SoilCare_eu

Het SoilCare-project wordt gefinancierd door het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie, in het kader van subsidieovereenkomst nr. 677407.

Deze tabel laat zien hoe elke bodembedreiging en de daartegen aanbevolen SICS-types kunnen bijdragen tot de SDG's die

	2 ZERO HUNGER 	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING 	6 CLEAN WATER AND SANITATION 	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES 	13 CLIMATE ACTION 	14 LIFE BELOW WATER 	15 LIFE ON LAND
BODEM- BEDREIGING	SICS TYPE						
Erosie (wind en water)	Zero-tillage, landshaps-beheer, Rijpaden						
Afname van organische materiaal	Minimaal ploegen, Residu rendement, materiaal Mulching Bemesting						
Verdichting	Gecontroleerde rijpaden Lagere wiel-belasting, lage bandenspanning						
Afname van biodiversiteit	Minimale grondbewerking, terugkeer van residu						
Overstromingen en Aardverschuivingen	Afwatering Landshapsbeheer						
Lokale en Diffuse besmetting	Geen gebruik van verontreinigde input Bomen voor het afvangen van luchtverontreiniging						
Verziltig	Op drainage gerichte irrigatie Aanaarden						
Verzuring	Bekalking, bemesting						
Woestijnvorming	Landshaps-beheer						

Hoe kunnen SICS tot de SDG's bijdragen?

Met het SoilCare-project zijn in heel Europa bedreigingen voor de bodem in kaart gebracht. Dit biedt de lidstaten een solide basis om inzicht te krijgen in de aan te pakken problematiek en welke daardoor zal bijdragen tot de verwezenlijking van de relevante SDG's, zoals hieronder uiteengezet.

De meest geschikte SICS voor uitvoering worden geïdentificeerd, door landbouwbedrijven op lokale schaal en hele landschappen op regionale schaal te beoordelen. Dankzij SICS hebben de actoren in de praktijk en andere stakeholders de mogelijkheid om meerdere managementtechnieken in overweging nemen, hetgeen verschillende voordelen oplevert.

Bijvoorbeeld: een vermindering van het ploegen en van het berijden (vermindering van de rijpaden), de teelt van bodembedekkende gewassen die uit meerdere soorten bestaan, de introductie van bomen, de vermindering van meststoffen en andere chemicaliën voor bestrijden en onkruid kunnen helpen om de fysieke druk op de bodem te verminderen en zo de verdichting tegen te gaan; de hoeveelheid nutriënten en organisch materiaal te verhogen om de bodemgezondheid te verbeteren; de bodem door plantendek te beschermen tegen erosie door wind en regen; en de negatieve effecten van chemicaliën op de biodiversiteit te verminderen. Daarom dragen de SICS bij tot de verbetering van de levensomstandigheden op het land en in het water, tot schone watermassa's voor menselijke consumptie en tot duurzame voedselproductie en -consumptie (d.w.z. SDG's 2, 3, 6, 11, 13-15).

Door multistakeholdergroepen van beleidsmakers, onderzoekers en gemeenschapsgroepen met meerdere belanghebbenden samen te brengen, waarbij landbouwers de mogelijkheid aangeboden krijgen om het voortouw te nemen, kunnen bijdragen tot de bevordering van deze goede landbouwpraktijken. Landbouwers kunnen via steun en advies in de gelegenheid krijgen om over te schakelen op nieuwe methoden. Om de voortgang van de vermindering van de bodembedreiging te kunnen volgen, moeten metingen naar referentieswaarden worden gedaan, waarop deze bij de landbouwbedrijven, in de mate de SICS in de praktijk worden gebracht, moeten worden opgevolgd. Voorts zal de vooruitgang op het gebied van de SDG's moeten worden opgevolgd door een bredere monitoring van het landschap en de samenleving als geheel.

Versterking van de positie van boeren en stakeholders

Bodembedreiging:
Afname organische stof
SICS-voorbeeld
Vermindering van het ploegen en residubeheer
Positieve gevolgen voor SDG's:
2, 3, 13-15

Hoe kunnen de SDG's via het EU-beleid worden uitgevoerd?

Momenteel beschikken slechts weinig lidstaten over een specifiek land- of bodembeleid of over specifieke strategieën om de SDG's aan te nemen. Uitzonderingen zijn Portugal, dat dit door middel van nationale wetgeving aanpakt, en Italië, dat zich heeft verbonden tot landdegradatieneutraliteit. Om te zien hoe SICS via EU-beleidskaders het best kunnen worden uitgevoerd, zie onze beleidsbrief over 'Bodemgezondheidsbeleid voor de GLB- en de agromilieuriichtlijnen': <https://www.soilcare-project.eu/en/resources/policy-briefs>

Voor meer details over de SMEB en de SDG's, zie het verslag van de Europese Commissie "Steunverlening voor de tenuitvoerlegging van bodem- en landgerelateerde duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen op EU-niveau" hier: https://ec.europa.eu/environment/soil/index_en.htm

@SoilCare_eu

Het SoilCare-project wordt gefinancierd door het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie, in het kader van subsidieovereenkomst nr. 677407.

